

Francisca

Mané

Juana

DESET ŽEN

MARCELA SERRANOVÁ

Simona

Layla

Luisa

Guadalupe

Andrea

Ana Rosa

HOST

Deset žen
MARCELA SERRANOVÁ

DESET ŽEN

MARCELA SERRANOVÁ

BRNO 2014

Marcela Serrano
Diez mujeres

Copyright © Marcela Serrano
c/o Guillermo Schavelzon & Asoc., Agencia Literaria
www.schavelzon.com

Translation © Jana Lišková, 2014
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2014
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-7491-160-6 (Formát PDF)
ISBN 978-80-7491-161-3 (Formát ePub)
ISBN 978-80-7491-162-0 (Formát PDF pro čtečky)
ISBN 978-80-7491-163-7 (Formát MobiPocket)

Horaciu Serranovi,
in memoriam

*Život na zemi přijde dost lacino.
Například za sny neplatíš ani groš.
Za iluze — až když jsou ztracené.
Za to, že vlastníš tělo — jenom tělem.*

WISŁAWA SZYMBORSKÁ, TADY

Už jsou tady ty bláznivé ženské, říkají si nejspíš místní dělníci, kteří je pozorují zpoza stromů. Nataša neví, co ji baví víc, jestli pohled na rozpaky těch statných mužů s krumpáči a lopatami, nebo na ženy, které právě vystupují z obrovské dodávky. Jedna po druhé vylézají ven a rázným krokem krácejí po hlíně posypané štěrkem — jako by potřebovaly pod nohama cítit pevnou zem.

Dost možná některou z nich napadne, že je pozorují, že se dohadují, co jsou zač, pomyslí si Nataša a vzpome-ne si na to, co jí se smíchem řekla Andrea minulý čtvrtek, když končily sezení. Natašo, řekni jim prosím, že jsme jen mírné neurotičky. Svěrací kazajky nenosíme!

Muži se ani nesnaží předstírat, že pracují. Bezostyšně je sledují, opření o náradí. Každý si tu přijde na své. Kdo má rád brunetky, je na tom úplně nejlépe. Je jich devět. Vysoké, nízké, štíhlé, oplácané, mladé i staré. Tolik žen! Trávník je čerstvě posečený, na pařezech dvou obrovitých avokádovníků leží plastové pytle napěchované trávou. Její svě-ží vůně se šíří zahradou až k hlavní budově školy. Nataša se zasní, připomíná jí vůni hor. Když domlouvala zapůjčení těchto prostor, ředitel ji upozornil, že v sobotu probíhá

údržba zahrady. Zahrady? Pro Natašu je to spíš park. Tak ráda by znala jména všech těch stromů, poznává však jen magnolie, akácie a palisandry. Stejně rostou u její chalupy v horách, v údolí řeky Aconcaguy. Ale tady jsou přece na předměstí Santiaga. Přijde jí trochu nepatřičné, že i tady Andy zanechávají svůj otisk.

Ženy jdou trochu váhavě k budově. Některé okouzleně hledí do parku na všechny ty pestrobarevné květy, jiné si mezi sebou povídají. Mané vzala za ruku Guadalupe a položila si jí hlavu na rameno. Hezká dvojice: mladá a stará. Mané je neskutečně zvědavá. Nataša si je jistá, že právě tahle vlastnost ji vždycky zachrání. Určitě už stačila vyzvědět všechno o Guadalupině piercingu v nose a uších, a dost možná jí i přejela dlaní po hlavě, ostříhané skoro úplně dohola. Guadalupe se přitom jistě výborně bavila, je to takový smíšek. To jsou ony, její ženy. Už jsou spolu dobrou půlhodinu. Dodávka je vyzvedla na zastávce metra Tobalaba. Nataša hádá, že tak někde na Ossově třídě Juani nebo Simona prolomily ledy, a když vjížděly do Peñalolenu, jistě už svým nadšením nakazily i ty nejzakřiknutější. Třeba se jim podařilo vyloudit úsměv na Laylině tváři. Nebo přimět Luisu, aby promluvila. Andrea zůstala vzadu, co to tam dělá? Nataša se usměje. Dává autogram. Jeden ze zahradníků, který ještě před chvílí stříhal růže, odhodil nůžky a v náhlém záchvatu kuráže se za ní rozběhl. Totéž se děje u ní v ordinaci nebo i v nemocnici. Andrea žije tím, že rozdává autogramy, je to její karma. Ana Rosa zůstala stát v půli cesty, měla by jít dál s ostatními, ale ona tam stojí a okouzleně zírá na Andreu, nemůže od ní odtrhnout oči. Francisca si zapálí cigaretu, určitě ji děsí pomyšlení, že

nebude smět celý den kouřit. Přes rameno má otevřenou kabelku z krokodýlí kůže, nikdy ji totiž nezapíná. Nataša má pocit, že dnes vypadá trochu lépe, že není tak hrozně bledá jako vždycky. Člověk by měl sto chutí nechat ji venku na sluníčku, místo aby ji zavřel do místnosti. Má na sobě džíny. To je vůbec poprvé, co ji Nataša vidí v neformálním oblečení. Přijde k ní Simona, zahalená do bílého ponča z alpaky, a poprosí ji o oheň. Pak tam obě stojí, labužnicky vdechují kouř a nastavují tváře slunci. Užívají si poslední minuty volna. Mé dvě nejvěrnější pacientky, pomyslí si Nataša. Znímám je nejdéle ze všech, ale dnes je to úplně poprvé, co je vidím spolu. Mimoděk ji napadne, jak by byla ráda, kdyby zůstaly v kontaktu i mimo dnešní terapii. Kdyby měly jedna druhou.

Nataša stojí za oknem a škvírou mezi závěsy je všechny pozoruje. I když se snaží udržovat si odstup, nemůže nevidět všechnu tu lásku, kterou ji její ženy zahrnují. Jak se asi dnes ráno chystaly na tohle setkání? Představuje si, jak vstávaly, ještě než začalo svítat. Některé za sebou nechávaly vlahé, pokojně oddechující tělo někoho blízkého, po jiných zůstal jen osamělý dolík v peřinách. Nejspíš jsou po pracovním týdnu unavené, trocha spánku navíc by jim přišla k duhu. Pak si nachystaly snídani. Simona si určitě dala silnou kávu, Ana Rosa zase slabý čaj. Francisca si vzala jenom ovoce jako obvykle a Juani housku s máslem a marmeládou. Některá to jistě snědla ve spěchu, vestoje u kuchyňské linky, zatímco běhala po bytě a zajišťovala, aby za její nepřítomnosti všechno proběhlo tak, jak má. Jiná si třeba sedla ke stolu do jídelny, nebo si možná dokonce vzala šálek anebo podnos se snídání do postele, spolu

s novinami, které na ni čekaly přede dveřmi. Nataša si je ale jistá, že všechny byly tak trochu nervózní a snídaly ve spěchu. Dnes by opravdu nebylo dobré přijít pozdě. Dávka odjížděla v devět. Žádná z nich nechtěla Natašu zklamat a opozdit se, nebo snad nepřijít vůbec. Polkly své obvyklé ranní prášky, v naději, že překonají tu kterou obtíž. A skoro všechny také antidepresivum, předepsané její vlastní rukou. To všechno ve snaze dodat si trochu elánu, být malinko šťastnější. Uzdravit se. Všechny se tak upřímně snaží žít svůj život lépe, jak jen to v rámci možností jde. Možná si daly sprchu a umyly si vlasy, a kdoví, třeba si některá dokonce napustila vanu. A pak se všechny pozorně prohlédly v zrcadle. Čekal je zvláštní den. Věděly, že to, co je před nimi, nejsou jen slova. Některá se třeba zatoužila trochu nalíčit, ukázat svou lepší tvář, jiné to naopak přišlo nemístné. Každá z nich nese tíhu svého osudu, toho, kým je, všeho, co je zvyklá snášet: všechny ty bolístky na různých částech těla, obtíže všeho druhu, unavené svaly a šlachy. A pak přišla ta chvíle, kdy se spousta žen nenávidí — čas oblékání. Kolik z nich se asi převléklo, protože se jim nelíbilo, jak vypadají? Je snad v té chvíli rozdíl mezi tím, jestli člověk pochází z luxusní čtvrti La Dehesa, nebo z ušmudlaného Maipú? Kéž by všechny osleply, říká si Nataša. Cokoliv, jen aby se vyhnuly tomuhle krutému střetnutí, tomu nevyhnutelnému pošpinění, které musí žena přetrpět každý den. Ať je jí devatenáct jako Guadalupe, nebo pětasedmdesát jako Mané, vždýcky se snaží ukázat v co nejlepším světle. Nezáleží na tom, jestli má na sobě černou vestu nebo růžovou blůzku. Tam někde pod ní se skrývá duše, která musela sebrat všechny síly, aby si

dodala odvahy na dnešní den. Dnes jsou k sobě upřímné, nemusejí si na nic hrát. Nejsou tu žádné role, pracovní ani oficiální, které by je někam zařazovaly. Takové, jaké dnes přišly, doopravdy jsou.

A všechny jsou překrásné, říká si Nataša.

Jak mě dojímá ženský úděl. Jakým smutkem mě naplňuje. Proč jen polovina lidstva nese na bedrech tak ohromnou tíhu, zatímco ta druhá odpočívá? Ne, nejsem blázen, říká si Nataša. Víím, co říkám. Víím, proč to říkám.

Už jsou pryč. Nejspíš zašly do budovy. Nataša pustí záves a odstoupí od okna, kterým pozorovala svých devět žen. Je čas je jít přivítat.

Francisca

Nenávidím svou matku. Nebo nenávidím sama sebe, nevím. Předpokládám, že právě proto jsem tady. Nenávist člověka vysává. Můžete si na ni zvyknout, ale nic to neřeší.

Nebo lépe řečeno, nikdy si na ni nezvyknete.

Popravdě, trochu se stydím, že mám začínat. Netuším, proč si Nataša přála, abych mluvila jako první. Možná proto, že jsem její nejstarší pacientka. Léčím se déle než kterákoliv z vás! A věřte mi, jsem na vás všechny opravdu zvědavá. Řekněme si to na rovinu — žárlivost tady z toho úplně čiší. Dobře jsem si všimla, jak jsme se jedna na druhou dívaly, když jsme vystupovaly z mikrobuse, jak jsme se odměřeně zdravily, jako nějaké olympijské šampionky, které se přišly utkat o zlatou medaili. Jako by každá, která překročí práh, byla pro ostatní soupeřka. Možná přeháním, nevšímejte si mě. Na terapii je strašná jedna věc. Terapeut je pro pacienta jenom jeden, ale naopak to neplatí. Taková nespravedlnost! Je to ten nejméně vyvážený vztah, jaký si dovedete představit. Chtěla bych si myslet, že Nataša má nejraději zrovna mě. Že ji nikdo nedokáže tak pobavit, že s nikým jiným tolik nesusoucí, o nikoho se tak nestará, nikoho tak nelituje jako mě. Koneckonců, vkládám jí do

rukou své nejintimnější prožitky, všechno to niterné, co jsem schopná cítit, a tolik bych si přála, abych byla jediná. Jak mám snést fakt, že se k vám chová stejně? Taky vám Nataša dává pocit, že jste milované, že si vás někdo doopravdy váží? Taky nalézáte v její ordinaci ten úkryt, to teplé místo, kam se člověk může schovat před celým světem? Vážně má v srdci tolik místa, aby milovala nás *všechny*?

Jednou jsem v jedněch španělských novinách četla článek. Titulek zněl: „Manžele z Lleidy zadržela policie. Nechali dceru samotnou v kočárku a šli do baru“. Dále se tam psalo, že policii zavolal jejich dvanáctiletý syn, když se rodiče vrátili domů opilí a bez dcery. A právě tahle novina mě přiměla, abych se vydala za Natašou. Do té doby jsem si myslela, že není potřeba nic měnit, že člověk může žít paralyzovaný. Byla jsem přesvědčená, že srdce z ledu je velká ctnost.

Když jsem pak přišla k Nataše, pochopila jsem, že terapie je pro mě otázkou života a smrti. Musela jsem v sobě utnout matčinu rodovou linii, vyrvat ji ze sebe i s kořeny, zabránit tomu, aby se minulost opakovala. Chápejte, nejde o geny či o DNA, ale o přenos na další generace. Všechno směřovalo k tomu, aby se ze mě stal zvrácený člověk, který týrá a zneužívá ostatní. A já jsem o tom neměla ani tušení. Našla jsem v sobě dost vnitřní síly na to, abych se vdala a měla děti. Sváděla jsem o to boj každý den, nelžu vám, každý den. Občas si říkám, kde jsem vzala všechnu tu energii. Od otce? Od Boha, kterého miluji a k němuž se často modlím, i přes to všechno, co se stalo? Nebo snad od bratra Nicoláse, který ke mně odkudsi shora promlouval o nebezpečí, jež se ve mně skrývá? Myslím si, že to byl

instinkt, čirý instinkt. Neměla jsem žádný vnitřní předobraz toho, jak má vypadat normální rodina. Ve skutečnosti je to učiněný zázrak.

Přišla jsem k Nataše tak nahá, tak zranitelná.

Jmenuji se Francisca. Vidíte, dokonce i moje jméno je fád-
ní. Schválně, kolik Francisek zná každá z vás? Nedávno
mi bylo dvaadváct. Hrozný věk. Člověk je mladý, ale ne
zas tak moc, a ještě není starý, ale už k tomu nemá daleko.
Ani ryba ani rak, pouhá přechodná fáze, kdy si věk pomalu
začíná vybírat svoji daň. Občas si vážně přeji, abych už
konečně *byla* stará. Staří lidé to mají jednodušší v tom, že
už nemají žádná očekávání.

Pracuji v realitní agentuře, jsem její spolumajitelka
a daří se mi celkem dobře. Však taky pracuji hodně, ale
vážně hodně. Prošla jsem si klasickou cestou, začínala
jsem jako asistentka architekta, pak jsem se stala jeho
pravou rukou a nakonec se to tam beze mě už neobešlo.
Máme kancelář ve čtvrti Providencia, čtrnáct stálých za-
městnanců a máme se co otáčet. Já jsem taky architektka,
tenhle obor je má velká vášeň. Můj muž Vicente je civilní
inženýr, máme spolu tři děti. Hrůza, samé holky! V tomhle
ohledu si taky nemůžu stěžovat. Všichni říkají, že můj muž
je komplikovaný člověk, a možná mají pravdu, ale já si
s ním rozumím přímo báječně. A i když se na to možná
budete tvářit všelijak, miluji ho a jsem mu věrná.

Paralýza je u mě častý stav. Paralýza říkám svému kaž-
dodennímu životu: časně vstát, dovést dcery do školy, zajít
si do fitka a tři čtvrtě hodiny cvičit pilates, pak jít do kance-
láře, rozpohybovat mozek v debatě s firemním právníkem,

zkontrolovat úkoly veškerého personálu, projít administrativu několika budov, které máme na starosti, pohádat se s novou kolegyní z oddělení prodeje, která mi leze na nervy, naobědvat se, nejlépe s nějakou kamarádkou, v horším případě do sebe za pochodu hodit nějaký ten obložený chleba, zapojit pár mozkových buněk u počítače a dalších pár v diskuzi s klienty, jít na prohlídku nějakého bytu, skoro vždycky šeredného, šilet z těch bezduchých králíkáren, které se dneska staví a maskují se vzletnými cizokrajnými pojmy jako *nika*, *lodžie* nebo *home office*. Když se zadaří, podepsat nějakou smlouvu, a pak se trmáčet tím pitomým santiagským provozem zpátky domů, popovídat si s manželem, zkontrolovat dcerám úkoly, ohřát něco rychlého a jednoduchého k večeři, podívat se na televizní noviny, trochu si zanádat nad takovou nebo makovou zprávou, snažit se pochopit ekonomické zpravodajství, a nakonec... obejmout dcerky, dát jim spoustu pusinek a zalézt do postele. Občas sex, ale ideálně jenom tehdy, když nemusím moc brzy vstávat. Pravda, musím uznat, že ne vždycky to je vyloženě bezuzdná vášeň, někdy jsem otrávená a moc tomu nedám, ale alespoň něco.

Kolik žen to má stejně jako já? Tisíce a tisíce po celém světě. Všechny ty čtyřicátnice, které si nesou na bedrech své malé životy, některé trochu chytřejší, milejší, ambicióznější nebo zábavnější, ale ve výsledku všechny stejné — stejně bezvýznamné a neškodné. Úporně se snaží být něčím výjimečné, vyniknout, zdůraznit, že jsou jiné. A všechny jsou tak vyčerpané. Jsou jako přes kopírák, člověk má pocit, že když viděl jednu, viděl je všechny. Bývají dny, kdy nevíš, o čem si povídat s manželem, nudí tě vyprávění

tvých dětí a sníš o tom, že se vyspíš s Georgem Clooneym. Jindy necítíš prostě nic. Snažíš se, děláš všechno nejlépe, jak dovedeš, ale tak nějak automaticky. A kdyby tě při přecházení silnice srazilo auto, ani by sis toho možná nevšimla. Netrpíš, jsi jako kus ledu. Když se takové dny nakupí, říkám jim „dny paralýzy“, i když mi vlastně vždycky chvíli trvá, než si to uvědomím, protože jsem tak ochromená, že to ani nevnímám.

Poslechněte si tohle. Jednou mě manžel obvinil, že jsem chladná. Chudák, tak dlouho mu trvalo, než na to přišel! Uklidnila jsem ho, že to tak přece není. Nikdy jsem se nezamyslela nad tím, jestli jsem chladná, a ani mi nedělalo hlavu, co to vůbec znamená. Jenom jsem si uvědomovala, že občas upadnu do stavu absolutní netečnosti. Ale znám i jiné emoce: vášeň, zlobu. Stejně jako všichni ostatní. Držím se jich jako klíště, a když mě zrovna nedrtí paralýza, masochisticky zmírám láskou a vděčností. Mohu vám to ukázat na příkladu.

V mém životě jsou dva muži, jenom dva. Můj manžel a můj kocour. Došla jsem k závěru, že oba jsou si v mnohém podobní a že na mé lásce k nim je cosi nezdravého.

Můj kocour by se vám asi nelíbil. Je obrovský, tlustý a mourovatý (říkám mu „můj tygr“, i když to dcerám přijde k smíchu). Jsem si jistá, že mě má rád, ale v jednom kuse utíká, jako by tam venku bylo všechno mnohem lepší než doma. Nedokážu ho zadržet, rozčiluje mě, že se díky mé péči má jako v bavlnce — je pánem domu, kde má teplo, jídlo a lásku — a k tomu může lézt po střeších v širokém okolí a prát se s jinými kocoury. Je to rozený rváč.

Vždycky se vrací potrhaný, podrápaný, zakrvácený a s vyrvanými chlupy. Pečuji o něj víc než o sebe, čistím mu rány kyslíčnickem, kvůli každé maličkosti ho беру k veterináři. Každou noc si v pyžamu stoupnu doprostřed silnice a volám ho, někdy i hodně pozdě v noci, a moje dcery se ke mně nechtějí znát. Nedokážu usnout, dokud nepřijde, tisíckrát vstávám z postele, až ho konečně držím v náručí. Možná si řeknete, že je hloupost milovat takovou kočku, ale tak to není. Jak se ke mně jednou přitulí, je to ten nejsladší kocour na světě. A úplně nejvíc mě na něm udivuje to, že když ho volám, on mi odpovídá. Jenom mně, nikomu jinému. Vždycky zamňouká, a tak ho pokaždé nakonec najdu. Berte to takhle: kdyby nebylo téhle jeho zvláštnosti, protože všichni jistě uznají, že to je zvláštnost, už by se dávno ztratil. Díky tomu a díky mé vytrvalosti už spolu žijeme skoro osm let. Spí se mnou v posteli. Občas uprostřed noci zvedne packu a láskyplně mě hladí po tváři, úplně jako člověk. Když je mi zima, přitisknu si ho k sobě a on se vůbec nebrání, nechá si se sebou dělat úplně cokoliv.

Taky je to pěkný zbabělec. Venku na ulici, to má pro strach uděláno. Ale doma stačí, aby zaslechl nějaký neobvyklý zvuk, a hned bere nohy na ramena. Jak zazvoní zvonek a za dveřmi se ozve mužský hlas, vyleká se a letí se schovat do mé postele pod přehoz. Samo sebou se už několikrát stalo, že si na něj některá dcera sedla, když se chtěla uvelebit v mé posteli a nevšimla si ho. Jsem si jistá, že to je nějaká fobie, muži ho děsí. Krom toho je pěkně namyšlený. Nejčastěji to probíhá takhle: dopoledne vyrazí na svou každodenní obchůzku a nevrátí se dřív než k ránu. Já se můžu

zbláznit, hledám ho všude, celá zničená si představuji, že ho třeba srazilo auto někde deset bloků od nás, a vtom se objeví, povýšený, samolibý, hrdý, zpříma se na mě podívá a v očích má naprostý nezájem. Kdyby mohl mluvit, bez špetky lítosti by mi řekl: za to všechno můžeš ty.

Když se mě ptají, proč jsem si ze všech koček, co jich na světě je, vybrala zrovna tu, která mi působí nejvíc trápení, odpovídám takhle: věřte mi, stojí to za to. Má mě rád.

A přesně totéž bych řekla i o Vicentovi.

Narodila jsem se v poměrně slušném a pěkném domě ve východní části Santiaga, v ulici Bilbao. I když žádný zázrak to taky nebyl. Můj otec je ekonom, celý svůj život pracoval ve světě financí. Je trochu slabší povahy a má sklon se vyhýbat problémům, ale vcelku je to dobrý člověk. Vzal si mou matku, když byla ještě hodně mladá, a měli dvě děti — mého staršího bratra a mě. Matka nikdy nechodila do práce a nikoho vlastně ani nenapadlo, že by měla. Vstávala v poledne, četla si a v jednom kuse kouřila, večery pak trávila v kině. Každý večer, nepřeháním. Když pak už byla kabelová televize a video, přestala chodit ven úplně a celé dny se dívala na filmy z postele. Ještě když jsem byla hodně malá, začali s otcem spát v oddělených ložnicích — kvůli rozdílným denním rozvrhům a protože otec nenáviděl zápach cigaretového kouře a zapnutou televizi. Ona bývala během dne vždycky tak trochu duchem nepřítomná. Když jsem jí vyprávěla příhody ze školy, bylo na ní znát, jak ji to nudí a že poslouchá čistě z povinnosti. Ožila jenom tehdy, když šlo o mého bratra, nejspíš to bylo to jediné, co ji dokázalo probrat. Občas jsem Nicolásovi říkala, že to vypadá,

jako by byl jedináček. Tehdy jsem si neuvědomovala, jak hrůzná pravda se za těmi slovy skrývá. „Ženské záležitosti“ ji vyloženě otravovaly. Nezájímalo ji moje oblečení ani moje vztahy s kluky a s kamarádkami, tak složité v době dospívání. Vzpomínám si, jak jsem se jednou pohádala se svou nejlepší kamarádkou Verónicou, to mi bylo asi tak sedm let. Samozřejmě jsem přišla domů s pláčem.

Rozhovor proběhl asi takhle:

Máma: Co ti je?

Já: Pohádaly jsme se s Verónicou.

Máma: A mělo to nějaký vážný důvod?

Já: Ona mě nepozvala na svoje narozeniny... a já myslela, že jsem její kamarádka, že mě má ráda...

Máma: Lidi se navzájem nemají rádi, holka. Bude lepší, když to pochopíš už teď.

Mimochodem, když jsme u těch „ženských záležitostí“, tak nějak mi zapomněla říct, že ženy menstruuji, takže kdyby nebylo mých kamarádek ze školy, nejspíš by mě ten šok zabil. Když jsem začala dospívat a zaoblily se mi tvary, dělala, že si toho nevšímá. Jednou jsem k ní přišla do pokoje, abych si postěžovala: Mami, narostla mi prsa, udělej něco. Vrhla na mě ten svůj typický nepřítomný pohled a odpověděla: Tak prostě řekni tátovi, ať ti dá peníze na podprsenku, nevím, co řešíš. Se slzami v očích jsem jí řekla, že nechci vyrůst, že nechci mít prsa. Rozesmála se. No tak, Francisko, nebuď jak malá. A dala se zase do čtení.

Nikdy se mě nedotýkala. Nicoláse ano. V hádce se nikdy nepostavila na mou stranu, nezastala se mě před bratrem ani před bratranci. Zdálo se, že já nikdy nemám pravdu, a to mi bralo veškerou sebejistotu. Když se na to teď dívám